

espoon asunnot

1220 - Trillakatu 4 Pelastussuunnitelma

1220 - Trillakatu 4 pelastussuunnitelma

Laadittu 9.8.2013

Laatija Pelsu Asiantuntijat

Viimeksi päivitetty 9.1.2024

Päivittäjä Espoon Asunnot

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 34 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Kohteen perustiedot	6
2.1	Perustiedot	6
2.2	Organisaatio	6
2.3	Muut tiedot	6
3	Vastuunjako	8
4	Tärkeät puhelinnumerot	9
4.1	Kiinteistön tärkeät numerot	9
4.2	Muut tärkeät numerot	9
5	Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset	10
6	Turvallisuusjärjestelyt	13
6.1	Paloturvallisuus	13
7	Muut järjestelyt	14
7.1	Hissi	14
7.2	Jätehuolto	14
8	Toimintaohjeita	15
8.1	Avun hälyttäminen	15
8.2	Sairauskohtaus tai tapaturma	16
8.3	Tulipalo	17
8.4	Tulipalo - toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt	17
8.5	Toiminta kokoontumispaikalla	18
8.6	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	19
8.7	Vesivahinko	19
8.8	Väkivallan uhatessa	19
8.9	Yleinen vaaramerkki	20
8.10	Kaasuvaara	21
8.11	Säteilyvaara	22
8.12	Sähkökatkot	23
9	Väestönsuojelu	24
9.1	Väestönsuojan ylläpito	25
9.2	Väestönsuojan kunnostaminen	25
9.3	Väestönsuojelumateriaali	26
10	Suojaväistö	29
11	Säilyttäminen	30

12	Liitteet	31
Liite A	Alkusammuttimien käyttöohjeet	32
A.1	Sammuttimet	32
A.2	Sammutuspeitteet	32
Liite B	Kotivara	33
Liite C	Alueopaste	34

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman laadinta, ylläpito ja tiedottaminen perustuvat pelastuslain (379/2011) vaatimukseen. Tässä pelastussuunnitelmassa on selostus:

1. vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
2. rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
3. henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
4. mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Pelastuslaki 379/2011, 15 §.)

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen henkilöille. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §.)

Pelastuslaissa on myös muita vaatimuksia turvallisuudelle, näistä tärkeimpinä:

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

1. tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
2. rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
3. pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
4. pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon. (Pelastuslaki 379/2011, 9 §.)

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

1. sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
2. sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
3. palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
4. poistumisreittien opasteet ja valaistus;
5. väestönsuojien varusteet ja laitteet. (Pelastuslaki 379/2011, 12 §.)

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1. ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
2. varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
3. varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
4. ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (Pelastuslaki 379/2011, 14 §.)

2 Kohteen perustiedot

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	1220 - Trillakatu 4
Kiinteistön osoite	Trillakatu 4 02610 ESPOO
Asuinhuoneistojen määrä	65
Talotyyppi	Kerrostalo
Kerrosluku	5
Kiinteistön rakentamisvuosi	1999
Kiinteistön omistaja	Espoon Asunnot Oy puh. 09 35445000
Isännöintitoimisto	Espoon Asunnot Oy puh. 09 35445000

2.2 Organisaatio

Isännöitsijä	Ville Soimes Espoon Asunnot Oy puh. 09 35445000 ville.soimes@espoonasunnot.fi
--------------	--

2.3 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Länsi-Uusimaa.

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Veden pääsulku	Lämmönjakohuoneessa
Lämmönjakohuone	A-rapun edustalla sisäpihan puolella
Sähköpääkeskus	A-rapun pohjakerros
Kiinteistönhoito	Tapiolan Lämpö Oy päivystys 020 7505300
Vakuutusyhtiö	Pohjola Vakuutus Oy puh. 03 030303 https://www.op.fi
Kokoontumispaikka	Sisäpihan leikkialue
Varakokoontumispaikka	Naapurikiinteistöt
Väestönsuojien määrä	1
Väestönsuojan sijainti VSS1	C-talon irtaimistovarasto

3 Vastuunjako

Osapuoli	Vastuualue
Isännöinti	Vastaa koko kiinteistön isännöinnistä, huoltosopimusten ja vastaavien asioiden hallinnoinnin hoitaminen, ilmoitettuihin turvallisuus- tai muihin puutteisiin puuttuminen tai sen vastuuttaminen muulle taholle. Isännöitsijä on viranomaisvalvonnan ja muiden vastaavien asioiden yhteyshenkilö ja osallistuu mm. palotarkastuskierroksiin
Kiinteistöhuolto	Kiinteistön tekniset järjestelmät ja turvalaitteet, piha-alueen hoito, tarvittavat lumenpudotukset yms. asiat. Huoltomies havannoi kohteella liikkeessaan puutteita ja hoitaa niitä omatoimisesti kuntoon tai ilmoittaa asiasta isännöintiin.
Asukas	Asukas vastaa omasta asuinhuoneistostaan ja varastokopistaan sekä omasta irtaimistostaan ja toiminnastaan yhtiössä. Asukkaiden tiloissa olevat, kiinteistön järjestelmät tai kiinteät rakenteet, hoitaa huoltoyhtiö
Normaali tiedonkulku puutteiden osalta: Asukas--- Huoltoyhtiö --- Isännöinti	

Asukkaat voivat ilmoittaa turvallisuushuomioista tai muista puutteista huoltoon tai isännöintiin puhelimitse tai sähköpostilla, tarvittavat yhteystiedot löytyvät esimerkiksi tämän suunnitelman "Organisaatio"-luvusta.

4 Tärkeät puhelinnumerot

4.1 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	Tapiolan Lämpö Oy		020 7505300
Hissihuolto	KONE Hissit Oy		0800 15063

4.2 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

5 Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset

Vaaralla tarkoitetaan tekijää tai olosuhdetta, joka voi aiheuttaa haittaa tai saada aikaan haitallisen tapahtuman.

Riski on uhkaan liittyvä vahingon todennäköisyyden ja vakavuuden yhteisvaikutus.

Riski ja todennäköisyys	Syyt ja seuraukset	Varautuminen
Tulipalo (mahdollinen)	Syitä toteutumiselle: Avotuli, kynttilät, tupakointi, sähkölaitteet, sähkökeskukset ja -asennukset, ajoneuvot, tulityöt, ruoan valmistus, tuhopoltto (jätepisteellä ylimääräistä palavaa materiaalia, rakennuksen seinustalla oleva tavara, porraskäytävässä oleva ylimääräinen tavara) Seuraukset: Henkilö- ja omaisuusvahingot	Avotulen käyttö vain valvottuna, ei käytetä rikkiäisiä sähkölaitteita, tulityöt vain tulityöluvan ja -kortin kanssa, ruoan valmistus vain valvottuna, jätteiden lajittelu asianmukaisesti, ylimääräistä palavaa materiaalia ei säilytetä porrashuoneessa tai rakennuksen seinustoilla
Tapaturma (mahdollinen)	Syitä toteutumiselle: Talvisin liukkaus, lumen tai jään putoaminen katolta, kaatuminen porraskäytävässä/yleisissä tiloissa/omassa asunnossa, liikenneonnettomuus Seuraukset: Henkilövahingot	Talvikunnossapito kiinteistöhuollon toimesta (liukkauden torjunta, lumien pudotus tarvittaessa), ilmoitetaan havaituista puutteista huoltoon, varovaisuus liikuttaessa portaissa sekä etenkin talvisin ulkona, yleisten tilojen kunnossapito (mm. siivous, ei säilytetä ylimääräistä tavaraa kulkureiteillä)
Vahingonteot, ilkivalta, varkaudet (epätodennäköinen)	Syitä toteutumiselle: Auki / lukitsematta jäänyt ulko-ovi tai yleisten tilojen ovi, avataan ovi tuntemattomalle henkilölle Seuraukset: Omaisuusvahingot, henkilövahingon vaara	Pidetään varastojen ja muiden tilojen ovet lukossa, ei avata ovia tuntemattomille, ilmoitetaan huoltoon mikäli havaitaan puutteita ovien lukituksessa
Vesivahinko (mahdollinen)	Syitä toteutumiselle: Puutteet huollossa/valvonnassa, jäätyminen, tukokset, laitteiden vikaantuminen, myrsky, hulevesitulva Seuraukset: Omaisuusvahingot	Huolletaan ja ylläpidetään talon LVI-tekniikkaa, käytetään vesilaitteita (pesukoneet) vain valvottuina, laitteiden uusimisen myötä varmistetaan vuotokaukaloiden uusiminen, pidetään sadevesiviemärit kunnossa

Riski ja todennäköisyys	Syyt ja seuraukset	Varautuminen
Sähkökatkos (mahdollinen)	Syitä toteutumiselle: Salama, myrsky, laiteviat Seuraukset: Laitteiden rikkoutuminen, pitkittyneessä katkossa elintarvikkeiden pilaantuminen, asunnon jäähtyminen talvisin	Kotivara; esim. taskulamppu, kynttilöitä, tulitikkuja, varavirtalaite matkapuhelimen lataamista varten, ruokatarpeita (kuivamuona / säilykkeet), talvisin lämpimät vaatteet
Kaasuvaara (epätodennäköinen)	Syitä toteutumiselle: Vaarallisten aineiden kuljetukset, tulipalo lähialueella Seuraukset: Sisälle suojautuminen	Noudatetaan viranomaisten ohjeistuksia, tutustutaan yleisen vaaramerkin toimintaohjeistuksiin
Säteilyvaara (epätodennäköinen)	Syitä toteutumiselle: Säteilyonnettomuus Seuraukset: Sisälle suojautuminen	Noudatetaan viranomaisten ohjeistuksia, kotivara, tutustutaan ennalta toimintaohjeisiin

6 Turvallisuusjärjestelyt

6.1 Paloturvallisuus

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että asuinrakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Poistumisen on voitava tapahtua myös pimeässä, joten kulkureittien on oltava joka hetki esteettöminä. Koska kiinteistössä on 5 kerrosta, pidetään varatienä ikkunaa tai huoneistokohtaista parveketta. Tällöin pelastuslaitos auttaa poistumaan rakennuksesta hätätilanteessa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa. (Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta.)

Uloskäytävien ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilanteessa helposti sisäpuolelta avattavissa.

Ovi voi olla lukittu esimerkiksi estämään luvaton tunkeutuminen ulkoa sisälle, mutta se on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta huoneiston normaalin käytön aikana.

Älä koskaan poistu savuiseen porrashuoneeseen.

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasus- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulitöiden vastuuhenkilön antaman tulityöluvan. Tulityöluvalla varmistetaan eri osapuolten toiminta turvallisuuteen ja palosuojeluun liittyvissä asioissa. Tulityötä suorittavalla henkilöllä on aina oltava tulityökortti.

Tulityölupia myöntää isännöitsijätoimisto.

7 Muut järjestelyt

7.1 Hissi

Hissi

Sijainti	Porraskäytävissä
Huoltoyritys	KONE Hissit Oy

7.2 Jätehuolto

Jätehuolto

Sijainti	Jätehuone B- ja C-rappujen välissä
----------	------------------------------------

8 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

8.1 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: 112

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästyttävä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

8.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä mitä on tapahtunut

- Onko henkilö kaatunut tai pyörtynyt?
- Onko mahdollisesti silminnäkijöitä, jotka osaisivat kertoa tarkemmin tapahtuneesta?

Tarkista henkilön tila

- Onko henkilö heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla?

Tarkista hengitys

- Jos henkilö ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja kokeile tuntuuko ilmaa kulkevan.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.

Anna tarvittaessa ensiapua

- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.

Tarkkaile potilasta.

- Jos potilaan tilassa tapahtuu muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, ilmoita siitä soittamalla uudelleen hätänumeroon **112**, jotta hätäkeskuksessa voidaan tehdä uusi tilannearvio.

Opasta ammattiauttajat nopeasti potilaan luokse

- Kerro ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

8.3 Tulipalo

Pelasta

- Suorita tilannearvio. Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Varo hengittämästä savua! Savu on erittäin myrkyllistä ja hengitettynä aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Varoita

- Varoita muita rakennuksessa olevia tulipalosta ja uhkaavasta vaarasta.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Hälytä

- Soita hätänumeroon **112** turvallisesta paikasta.
- Kerro kuka olet, missä palaa (osoite ja kerros), mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Sammuta

- Suorita alkusammutus mahdollisuuksien mukaan.
- Rasvapalo sammutetaan tukahduttamalla se sammutuspeitteellä.
- Sähkölaitepalossa katkaise laitteen virta, tämän jälkeen voit aloittaa ensisammutuksen.

Rajoita

- Poista lähellä olevat tulenarat esineet ja syttyvät aineet.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla ikkunat ja asunnon ovi poistuessasi.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle tai järjestä opastus. Esimerkki: yksi henkilö opastaa parkkipaikan reunassa ja toinen rakennuksen vieressä.

Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Sisäpihan leikkialue

Varakokoontumispaikka: Naapurikiinteistöt

8.4 Tulipalo - toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää asuntoon ja ole rauhallinen.

- Älä poistu porraskäytävään.
- Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen, josta palon leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
- Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota
 - Soita numeroon 112 ja kerro tarkka osoitteesi

Varaudu tulipalon leviämiseen.

- Laske varmuuden vuoksi vettä esimerkiksi lavuaariin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, tuuleta raikkaalla ilmalla ja tiivistä vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, jähähdytä sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita.

8.5 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Sisäpihan leikkialue

Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetylle kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön (varakokoontumispaikka).

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman pelastusviranomaisen lupaa.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Naapurikiinteistöt

Ankarissa talviolosuhteissa tai muissa tilanteissa saatetaan tarvita varakokoontumispaikkaa, johon ihmiset ohjataan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

8.6 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Jos tiedät naapurissasi asuvan liikuntarajoitteisia henkilöitä, esimerkiksi invalideja, sokeita tai vanhuksia, pyri hätätilanteessa varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa. Jos tiedät naapurisi olevan kotona, mutta et voi auttaa häntä poistumaan, ilmoita pelastusviranomaisille tilanteesta heti kun mahdollista.

Toimi yhteistyössä muiden asukkaiden kanssa.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Kuuntele autettavaa.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

8.7 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Tapiolan Lämpö Oy, päivystys 020 7505300
 - isännöitsijälle: Ville Soimes, puh. 09 35445000
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Lämmönjakohuoneessa
- Lämmönjakohuone: A-rapun edustalla sisäpihan puolella
- Sähköpääkeskus: A-rapun pohjakerros

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
 - säkityksin
 - muovipeitteitä käyttämällä
 - johtamalla vesi pois päin rakennuksesta
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

8.8 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

8.9 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytínjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle.
- Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

8.10 Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Lisätietoja vaaran laadusta saat radiosta ja televisiosta. Kaasuvaaraan liittyy tavallisesti seuraavia asioita.

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä
 - yläkerroksissa on paras suoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
 - pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi
 - älä mene kellariin.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
 - paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti. Mitä tiiviimmäksi rakennuksen saat, sitä hitaammin kaasu tunkeutuu sisälle.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa. Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

8.11 Säteilyvaara

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle

Sisälle suojautuminen on säteilyvaaratilanteessa ensisijainen suojelutoimenpide.

Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa on paras suoja.

Joditabletit

Joditablettien ottaminen on toissijainen tukitoimi, jota suositellaan enintään 40-vuotiaille ja raskaana oleville.

Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteesta noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Jodeja voi hankkia etukäteen apteekista. Joditabletteja tulisi olla 2 per henkilö. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee joditablettien ottamista ydinonnettomuudesta johtuvissa säteilyvaaratilanteissa enintään 40-vuotiaille ja raskaana oleville.

Suojaa ruokasi ja juomavesi

Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen

Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

8.12 Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Tarkista ensin sulakkeet. Jos ne ovat ehjät, selvitä toimivatko naapurisi tai naapuritalojen sähköt.
- Jos sähköt katkeavat laajemmalla alueella, on häiriö jo tiedossa ja korjaustoimenpiteet aloitettu. Useimmilla sähköntoimittajilla on nauhoitettu häiriötiedote vikapalvelunumerossa, joka kertoo tiedossa olevan sähkökatkotilanteen alueellasi.
- Mikäli sähköjen palauduttua sähköt käyttäytyvät oudosti, esimerkiksi valot palavat normaalia kirkkaammin tai himmeämmin, saattaa syynä olla sähköverkon nollajohtimen katkeaminen. Tästä voi seurata laitevaurioita, tulipalo ja pahimmillaan sähköiskun vaara. Näissä tilanteissa katkaise sähkö pääkytkimestä ja soita sähköntoimittajasi vikapäivvystykseen.
- Sähkökatkon jatkuessa pidempään varaudu etenkin talvisaikaan lämpimin vaattein sekä tarvittaessa kotivaran avulla. Kotivaran ohje löytyy liitteistä.

Sähkökatkon sattuessa myös hissit pysähtyvät. Mikäli jäät hissiin jumiin sähkökatkon tai muun vian vuoksi, toimi seuraavasti:

Ota yhteys hissihuollon vikapäivvystykseen:

- Matkapuhelimella - (KONE Hissit Oy, 0800 15063)

Tarvittaessa voit soittaa hätänumeroon 112.

Hyvä tietää sähkökatkon aikana

- päällä olleet sähkölaitteet (esim. liesi tai uunit) tulee sammuttaa, jotta niistä ei sähköjen palauduttua aiheudu palovaaraa
- jääkaappi ja pakastin sammuvat ja niiden avaamista kannattaa välttää, jotta elintarvikkeet eivät ala pilaantua
- vedentulo voi katketa sähkökatkon aikana, sillä vesilaitoksen pumpput toimivat sähköllä

Ennakoiduista sähköpulatilanteista pyritään tiedottamaan etukäteen. Aina tietoa **ei** ole mahdollista antaa etukäteen. Seuraamalla viranomaistiedotusta esimerkiksi YLE:n kautta saat tietoa ennakoituista sähkökatkoista.

9 Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Kiinteistössä on yksi väestönsuoja. Jokaiselle väestönsuojalle on suositeltavaa valita väestönsuojanhoitaja ja hoitajan apulainen. Kiinteistön väestönsuojanhoitajien on hyvä opetella väestönsuojan laitteiden käyttö ja suojan käyttökuntoon laitto.

Suomessa väestönsuojapaikka löytyy noin 3,8 miljoonalle ihmiselle. Väestönsuojia on asuintaloissa ja muissa kiinteistöissä. Kiinteistöissä sijaitsevien väestönsuojien lisäksi on olemassa yleisiä väestönsuojia, kuten kalliosuojia. Tällaisia yleisiä väestönsuojia, joista viranomaiset vastaavat, on yleensä vain suurimmissa kaupungeissa.

Normaalioloissa suojia käytetään yleensä harrastustiloina, varastoina tai jossain muussa hyötykäytössä. Väestönsuoja on kuitenkin voitava ottaa käyttöön 72 tunnissa viranomaisten määräyksestä.

Väestönsuojassa on huolehdittava siitä, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Kiinteistössä on yksi väestönsuoja:

Sijainti	Suojaluokka	Varusteiden sijainti
C-talon irtaimistovarasto	S1	Väestönsuojassa

Kiinteistön väestönsuoja on luokkaa S1. Suojaluokan S1 väestönsuoja on uudempi suoja, joka on rakennettu vuoden 1971 jälkeen. Tässä suojamallissa on mahdollista viipyä pitkiä aikoja. Suojassa on käsikäyttöinen tai koneellinen ilmanotto, joka on varustettu esisuodattimella ja aktiivihiili-hiukkas-suodattimella.

Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, jos on siirryttävä yleisiin väestönsuojoihin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu siis aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää. Yleisissä väestönsuojissa on Suomessa yhteensä 110 000 suojapaikkaa.

9.1 Väestönsuojan ylläpito

Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa. Väestönsuojaa voidaan käyttää myös muuhun toimintaan, kunhan käyttöönotto voi tapahtua em. ajan kuluessa. Normaaliolojen käyttö ei saa vahingoittaa väestönsuojaa eikä estää sen tarkastusta ja tiiveyskoetta.

Väestönsuojassa ei saa säilyttää likaavia aineita eikä ympäröiviin rakenteisiin saa tehdä aukkoja. Suojaovia, -luukkuja ja ilmanvaihtolaitteistoja ei saa poistaa paikoiltaan eikä ilmanvaihtolaitteistoa saa käyttää normaaliolon ilmanvaihtoon. Suojaoven aukkoon saa asentaa oven. Normaaliaikanakin tulisi varmistaa, että vähintään puolet väestönsuojasta on vapaana yllättävää suojautumistarvetta varten.

Lisäksi tulee huomioida seuraavaa:

- Väestönsuojan omistajan ja haltijan on huolehdittava, että väestönsuoja, sen varusteet ja laitteet pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti.
- Nimetty henkilö tarkastaa ja koekäyttää suojan ovet, luukut, tiiveyden, ilmastointi- ja sähkölaitteet sekä viemäroinnin vuosittain laitetoimittajan ohjeidenmukaisesti.
- Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi ne tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein ellei valmistaja ole antanut lyhyempää aikaväliä.
- Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnot suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydettyäessä esitettävä pelastusviranomaiselle.
- Kiinteistön omistajan ja haltijan tulee huolehtia, että väestönsuojassa on jo sellaiset varusteet, että se pystytään ottamaan käyttöön. Näitä varusteita ovat esimerkiksi varavesisäiliöt, jäteastiat, kuivakäymälät ja vuoteet.

9.2 Väestönsuojan kunnostaminen

Siirryttäessä tehostetun suojelun toimintaan

- Väestönsuojalle määrätään suojanvalvoja, joka vastaa suojan kunnostamisesta. Hänen on tunnettava suojassa olevat laitteet ja osattava käyttää niitä. Lisäksi suojanvalvoja vastaa suojan yleisestä järjestyksestä, siisteydestä ja kurista.
- Suoja tyhjennetään sinne varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta suojalle laaditun tyhjentämissuunnitelman mukaisesti.
- Kaikki tilapäiset rakenteet puretaan ja viedään pois suojasta.
- Ovien ja luukkujen saranat, salvat yms. tarkastetaan, voidellaan ja huolletaan.
- Ovien tiivisteet tarkastetaan ja laitetaan paikoilleen ohjeiden mukaan.
- Tarkastetaan hätäpoistumiskäytävän ja -luukun käyttökelpoisuus ja toiminta.
- Kuivakäymälät (15 kpl muovipusseja/käymälä) jaetaan kuivakäymälätiloihin. Eristetään käymälätilat verhoilla tai levyillä. Käymälätiloja tulee olla yksi jokaista alkavaa 20 m² kohti.
- Kaikkien venttiilien (LVI) toiminta tarkastetaan kääntämällä ne ääriasennosta toiseen.
- Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Varmistetaan samalla tarvittavat täyttöletkut yms.

välineet. Sulkuteltaan tulevat suihkut asennetaan ja kokeillaan.

- Lattiakaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan kaatamalla niihin vettä. Huom! Lattiakaivossa on sulkuventtiili.
- Ylipaineventtiilit tarkastetaan ja nivelkohdat voidellaan.
- Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot suljetaan asentamalla paikoilleen suojakannet tiivistettynä.
- Paineventtiilien kunto tarkastetaan suojan ulkopuolelta.
- Ilmanvaihtokanavat ja suodattimet puhdistetaan.
- Kaikki ilmanvaihtoon liittyvät putket, liitokset ja laitteet tarkastetaan. Erityissuodattimet asennetaan paikoilleen laitteen käyttöohjeen mukaisesti.
- Poisteventtiilien toiminta tarkastetaan kiertämällä niitä ääriasentoihinsa.
- Tarkastetaan ylipainemittarista: nestemäärä, putken aukiolo, mittarilukema näyttää nollaa, sekä varaneste (värjätty polttoöljy).
- Ilmamäärämittarin herkyys kokeillaan koekäytössä.
- Tarkastetaan suojan paineisuus; painekoe suoritetaan laitetoimittajien antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan riittävä ylipaine, eikä suoja vuoda liikaa ilmaa ulos.
- Selvitetään ja tarkastetaan suojan puhelimen toiminta, antenni, sähkölaitteiden sulakkeet, valaisimet, varaparistot, varapolttimot, varasulakkeet, katkaisimet, pistorasiat ym.
- Varustetaan suoja määräysten mukaisilla suojaan kuuluvilla varusteilla.
- Suojan tilat jaetaan ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelualueisiin ja toimintapaikkoihin (miehet/naiset, suojeluelimet, henkilöstö, asiakkaat). Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa on mukana myös henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet ja säilyvät elintarvikkeet.
- Suojassa on oltava tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä kerrossängyt noin kolmannekselle suojaan tulevista henkilöistä.
- Lisäksi poikkeusoloja varten on hankittava välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi pidemmänkin oleskelun (esim. viihdykkeet).
- Tarkastetaan varavalaistuksen toiminta.
- Kulkuteille ja käytäville asennetaan suojaan ohjaavat kilvet.

9.3 Väestönsuojelumateriaali

Väestönsuojelumateriaali voidaan jakaa kahteen kategoriaan: suojakohtaiseen materiaaliin sekä suojeluhenkilöstön materiaaliin. Jokaisessa väestönsuojassa tulee olla varattuna suojakohtainen materiaali sekä suojamateriaali väestönsuojan hoitajalle ja tämän apulaiselle.

Materiaali on käytettävissä normaalioloissa huolto- ja kunnossapitotoimiin sillä edellytyksellä, että materiaalia säilytetään siinä kiinteistössä, johon se kuuluu. Väestönsuojaan kuuluvien työkalujen on oltava käytettävissä väestönsuojaa käyttöönotettaessa.

Asuinrakennusten suojakohtainen materiaali

Nimike	Lukumäärä
Paarit	1
Vedensäilytysaine	Määrän mukaan
Rautakanki	1
Suojan merkitsemiskilpisarja	1
Käsivalaisin	2
Sankoruisku	1

Suojan työkalut

Nimike	Lisätieto
Pajavasara	2 kg
Katkaisutaltta	300 mm
Piikkitaltta	300 mm
Voimaleikkuri	n. 600 mm
Veistokirves	n. 400 mm
Kenttälapio	n. 500 mm taitettuna
Sorkkarauta	n. 600 mm
Käsisaha	terä 500 mm
Rautasaha	terä 310 mm
Rautasahanteriä	5 kpl varalle
Jakoavain	max. kita 35 mm
Ruuvitaltta	kärki 8 mm, terä 150 mm
Ristipääruuvitaltta	

Nimike	Lisätieto
Kirvesmiehen vasara	0,5 kg
Nauloja	2 kg, 75, 100 ja 125 mm
Puukko	n. 200 mm
Pelastusköysi	d=12 mm, 20 m

Asuinrakennusten suojelehenkilöstön materiaali

Turvallisuus- ja suojelehenkilöstön materiaali	Alkavaa 100 asukasta kohti
Suojanaamari ja vss-suodatin	2
Suojakypärä	2
Suojalasit	2
Ensiapulaukku ja suojasidepakkaus	1
Ensiside	2
Säteilymittari / yli 100 hengen kiinteistö	1
Joditabletit	2/asukas
Opas talosuojelesta (Kodin turvaopas, SPEK)	2

10 Suojaväistö

Suojaväistöllä tarkoitetaan väestön siirtämistä johdetusti pois vaara-alueelta tilanteissa, joissa sen katsotaan aiheuttavan pienemmän riskin sisätiloihin suojautumiseen verrattuna. Tällaisia tilanteita ovat kaikki nopeasti kehittyvät vaarallisten aineiden onnettomuudet, voimakkaat palokaasujen aiheuttamat haitat, räjähdysvaara ja säteilytilanne.

Suojaväistö tehdään aina viranomaisten erillisen määräyksen perusteella. Viranomaiset ovat jo ennakolta suunnitelleet suojaväistön suorittamisen alueelta ja varanneet siihen tarvittavan kuljetuskaluston.

11 Säilyttäminen

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen. Käsittele siksi palovaarallisia aineita aina ohjeiden mukaan. **Palovaarallisten aineiden säilyttäminen huoneistokohtaisissa varastoissa on kokonaan kielletty. Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.**

- Asuinhuoneistot ja niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat
 - Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia.
- Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit
 - Ei saa säilyttää mitään tavaraa.
- Rakennusten alla tai läheisyydessä
 - Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom

Epäselvissä tapauksissa tulee aina ottaa yhteyttä paikallisen pelastuslaitoksen palotarkastajaan

12 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Kotivara
- Alueopaste

Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet

Asukas vastaa sammutusvälineiden hankinnasta asuntoonsa.

A.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

A.2 Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Liite B Kotivara

Kotivara on osa asukkaiden omatoimista varautumista. Yllättävistä tilanteista selviää vähemmän harmein, kun kotona on kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää kolme vuorokautta (72 tuntia). Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Tilanne, että kauppaan ei pääse, voi yllättää monestakin syystä.

- Yksinasuva voi sairastua, eikä kykene ostoksille
- Yhteiskunta voi haavoittua; tulee lakko, liikenneyhteydet katkeavat tai laaja sähkökatkos häiritsee arkea.
- Tilanne, jossa kaupat joudutaan sulkemaan tai ulos ei voi lähteä.

Kotivara voi vaihdella sisällöltään talouden ruokatottumusten mukaan sisältäen muun muassa pulotettua vettä, astioita veden varastointiin, lääkkeitä, joditabletit sekä talouskohtaisia välttämättömyystarpeita. Näitä ovat mm. henkilökohtaiset lääkkeet, hygieniatarvikkeet, vaipat, paristokäyttöinen radio, taskulamppu ja paristot.

Liite C Alueopaste

